

RÅDSMØDE (FORSVAR) DEN 17. NOVEMBER 2015

SAMLENOTAT

1. Nye forsvarsinitiativer

1. Resumé

På rådsmødet (forsvarsanliggender) den 17. november 2015 ventes der en drøftelse af udviklingen af den fælles sikkerheds- og forsvarspolitik, CSDP, på baggrund af de opdrag, som blev udstukket på Det Europæiske Råd i december 2013. Der forventes generel opbakning til det videre arbejde med at styrke CSDP'en.

2. Baggrund

Rådsmødet vil følge op på arbejdet med at implementere de opdrag, der blev givet på Det Europæiske Råds møde i december 2013 vedrørende udviklingen af EU's fælles sikkerheds- og forsvarspolitik, CSDP. Disse opdrag blev givet fremadrettet prioritet ved Det Europæiske Råds sikkerheds- og forsvarspolitiske drøftelse den 25.-26. juni i år. I opfølgningen på rådsmødet forventes de tre overordnede spor fra DER-mødet i 2013 fastholdt: (1) En mere effektiv og synlig CSDP; (2) styrkelse EU's forsvarskapabiliteter og (3) styrkelse af den europæiske forsvarsindustri.

3. Formål og indhold

Drøftelserne på rådsmødet vil forventeligt tage udgangspunkt i orienteringer fra udenrigsrepræsentant Mogherini og øvrige repræsentanter fra EU-institutionerne. Disse orienteringer forventes struktureret jf. de tre overordnede spor i DER's opdrag fra 2013: 1) En mere effektiv og synlig CSDP, herunder samarbejde med partnere og implementeringen af samtænkning i EU's eksterne indsatser; (2) styrkelse EU's forsvarskapabiliteter og (3) styrkelse af den europæiske forsvarsindustri.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Drøftelserne af EU's fælles sikkerheds- og forsvarspolitik forventes ikke at have statsfinansielle, samfundsøkonomiske, erhvervsøkonomiske eller lovgivningsmæssige konsekvenser for Danmark. Der vil blive taget stilling til eventuelle konsekvenser, herunder også konsekvenser for EU's budget, såfremt der på et senere tidspunkt måtte blive vedtaget konkrete tiltag.

8. Høring

Sagen har ikke været sendt i høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der forventes at være generel enighed om behovet for løbende at drøfte EU's fælles sikkerheds- og forsvarspolitik. Der forventes bred og generel opbakning blandt medlemslandene til behovet for at styrke den fælles sikkerheds- og forsvarspolitik.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen støtter overordnet udviklingen af EU's sikkerheds- og forsvarspolitiske samarbejde. Fra dansk side støttes det videre arbejde med særlige at fremme styrkelsen af EU's civile krisestyringskapaciteter om implementeringen af samtænkningen af EU's eksterne indsatser (Comprehensive Approach). Regeringen bakker ligeledes op om at styrke EU's samarbejde med partnere, herunder særligt NATO. Særligt fremkomsten af hybride trusler har vist behovet for et tæt samarbejde med andre aktører.

Ift. styrkelsen af de europæiske kapabiliteter vil Danmark grundet forsvarsforbeholdet ikke kunne bidrage til mange elementer i en EU-ramme. Overordnet set støttes udviklingen af de europæiske kapabiliteter, hvilket Danmark arbejder aktivt for i NATO-regi, ligesom Danmark deltager aktivt i multinationale samarbejder med europæiske lande.

Regeringen støtter konkrete tiltag for at støtte små og mellemstore virksomheder i forsvarssektoren. Dansk forsvarsindustri er præget af små og mellemstore virksomheder, som har tyngde på teknologi, forskning og udvikling. Regeringen arbejder for, at "grønt forsvar", dvs. miljøvenlige og ressourcebesparende tiltag – og dermed tiltag, der kan bidrage til at øge operationssikkerheden pga. formindsket behov for transport af energi – indtænkes i arbejdet.

Som følge af det danske forsvarsforbehold deltager Danmark ikke i udarbejdelsen og gennemførelsen af afgørelser og aktioner inden for EU, som har indvirkning på forsvarsområdet.

12. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg.

Status for implementeringen af Det Europæiske Råds konklusioner om forsvar og sikkerhed fra 2013 blev fremlagt for Folketingets Europaudvalg i forbindelse med mødet i Rådet for Udenrigsanliggender inkl. forsvar den 18. maj 2015.

2. Kapacitetsopbygning for sikkerhed og udvikling

1. Resumé

På rådsmødet forventes at være en orientering og drøftelse af status for implementeringen af den fælles meddelelse fra Europa-Kommissionen og den Fælles Udenrigstjeneste fra april 2015 vdr. kapacitetsopbygning til støtte for sikkerhed og udvikling (tidligere benævnt "Train & Equip"). Meddelelsen indgik bl.a. som et bidrag til drøftelsen af den fælles sikkerheds- og forsvarspolitik på Det Europæiske Råd den 25.-26. juni 2015, hvor det blev bekræftet, at kapacitetsopbygningsindsatser forsat er en vigtig prioritet for EU's eksterne ageren. Der er endnu ikke sket fremdrift i implementering af meddelelsen.

2. Baggrund

På mødet i Det Europæiske Råd i december 2013, hvor den fælles sikkerheds- og forsvarspolitik var på dagsordenen, blev der i konklusionerne bl.a. fremhævet behovet for at øge støtten til partnerlande og -organisationer med træning, rådgivning, udstyr og ressourcer inden for sikkerhedssektoren for at styrke deres muligheder for at forebygge og håndtere kriser på egen hånd. På denne baggrund har Europa-Kommissionen og den Fælles Udenrigstjeneste udarbejdet en fælles meddelelse, der skitserer muligheder og udfordringer for EU ift. at støtte partnerlande og -organisationer. Meddelelsen indgik bl.a. som grundlag for Det Europæiske Råds drøftelse af sikkerhed og forsvar den 25.-26. juni i år.

Helt konkret er det en udfordring for CSDP-missionerne at få adgang til finansiering af de nødvendige aktiviteter for at opnå missionernes formål. Med henvisning til, at linket mellem sikkerhed og udvikling står centralt for udviklingen og gennemførelsen af samtænkte EU-politikker på det eksterne område (den såkaldte "comprehensive approach") lagde Kommissionen og FUT'en i meddelelsen vægt på, at EU's kapacitetsopbygningsindsatser var udfordrede af mangel på ressourcer og finansiering. FUT'en har på det korte sigte søgt finansiering af EU's nuværende kapacitetsopbygningsindsatser, enten gennem African Peace Facility, ATHENA mekanismen, den Europæiske Udviklingsfond (EDF), EU's naboskabsprogram eller via medlemsstatsfinansiering. Dette vurderes dog ikke at være en varig løsning på finansieringsspørgsmålet. . Samtidig fremhæves det, at OECD-DACs kriterier for definition af udviklingsbistand sætter grænser for, hvilke indsatser, der kan finansieres over udviklingsbistanden. Kriterierne udelukker udgifter til militære formål.

I meddelelsen blev en række tiltag i forhold til at styrke EU's kapacitetsopbygningsindsatser forslået. På det korte og mellemlange sigte forslås en umiddelbar styrkelse af koordinationen i EU's indsatser til støtte for kapacitetsopbygning på sikkerhedsområdet. Det anføres i meddelelsen, at Europa-Kommissionen og den Fælles Udenrigstjeneste vil tage initiativ til følgende: (1) udarbejde en fælles strategisk ramme for aktiviteter til sikkerhedssektorreformer; (2) en fælles ramme for monitorering, evaluering og resultater af aktiviteterne; samt (3) en særskilt risikohåndteringsmetodologi (hvor der foreslås hentet inspiration fra FN's tilsvarende). På længere sigt opstiller meddelelsen yderligere tre

grundlæggende muligheder for at skabe en fast overordnet ramme for EU's indsatser til støtte for sikkerhedsområdet:

Tilpasse den Afrikanske Fredsfacilitet (APF, der ligger under EDF'en);

- Etablering af en enhed med det formål at linke indsatser på fred, sikkerhed og udvikling indenfor et eller flere eksisterende instrumenter;
- Etableringen af et nyt, dedikeret finansieringsinstrument.

Meddelelsen har foreløbig ikke givet anledning til iværksættelse af konkrete tiltag, hvilket har givet anledning til en vis utilfredshed blandt medlemslande. Kommissionen og FUT'en fastholder, at spørgsmålet forsat udgør en prioritet. Det skete senest med henvisning til Kommissionsformand Junchers brev fra den 9. september 2015 i forbindelse med hans State of the Union-tale i Parlamentet, der eksplicit nævnte muligheden for etableringen af et dedikeret instrument til støtte for kapacitetsopbygning til støtte for sikkerhed og udvikling som én af Kommissionens 10 prioriteter.

3. Formål og indhold

Rådet forventes at modtage en orientering om status på implementeringen af meddelelsen med en efterfølgende drøftelse blandt medlemslandene.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Drøftelsen forventes ikke i sig selv at have lovgivningsmæssige konsekvenser eller konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, erhvervslivet, miljøet eller for udviklingslandene. Arbejdet med kapacitetsopbygning til støtte for sikkerhed og udvikling forventes imidlertid på sigt at kunne medføre konkrete initiativer vedr. bl.a. brug af ressourcer og finansiering. Sådanne initiativer kan få statsfinansielle og samfundsøkonomiske konsekvenser. Regeringen vil tage konkret stilling til sådanne initiativer i forbindelse med behandlingen af eventuelle kommende forslag.

8. Høring

Sagen har ikke været sendt i høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der ventes en fortsat bred støtte til initiativerne i den fælles meddelelse. Enkelte lande vil forventeligt fremhæve, at der straks bør arbejdes for operationaliseringen af optionerne om, hvorvidt eksisterende instrumenter kan tilpasses eller der er behov for et nyt, dedikeret instrument til dette formål.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen støtter op om styrket koordination og samtænkning af EU's eksterne indsatser, herunder også ift. støtte til partnerlande og -organisationer på sikkerhedsområdet, så de bedre bliver i stand til at forebygge og håndtere konflikter på egen hånd. Meddelelsen vurderes at give et godt grundlag for videre drøftelser blandt EU-institutionerne og medlemsstaterne. Regeringen støtter således også, at de anførte praktiske forslag om bl.a. øget informationsudveksling mellem såvel aktører som instrumenter søges implementeret i samspil mellem EU og medlemsstaterne samt, at de mere vidtgående optioner om evt. nyt instrument operationaliseres og undersøges nærmere.

Det anføres, at der i arbejdet med øget støtte fra EU på sikkerhedsområdet med stor sandsynlighed vil være elementer, herunder særligt ift. overvejelserne omkring anvendelse af Athena-mekanismen, hvor Danmark vil være forhindret i at deltage grundet forsvarsforbeholdet.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg.

Emnet blev fremlagt for Folketingets Europaudvalg i forbindelse med mødet i Rådet for Udenrigsanliggender inkl. forsvar den 18. maj 2015.